

FILIPIDEƆ

Yá pɔ́ kú láε bee guuɔ

Báapua b̄usu w̄éle s̄éia pɔ́ Pɔlu baonakp̄au ɔ̄ w̄i me Filipi, Lomadeɔ b̄usu zi pɔ́ w̄i me Masedoni guu. B̄usupi ku Gelesi b̄usu gugb̄antoo oie. Pɔlu w̄éleḡea ḡen plaade guu ɔ̄ à Yesu ḡalipi dàaleu (Zin 16.12-40). W̄è dasiɔ gb̄ea, gɔɔ pɔ́ a de dakp̄euna ũ, ɔ̄ à lápi k̄è Filipideɔne n̄ n̄sem̄endoo. Ale n̄ s̄áaukpa an gba pɔ́ aa kp̄às̄ae gɔɔ pɔ́ Epaf̄odi lé m̄ó a gwai. A m̄ó le gɔɔ bee s̄ɔ a ku ȳã'ia guue. Ale oné lá aa de náaideɔ ũ Kilisie, aasu to ānabi eḡena pɔ́ aa kú n̄ guuɔ ȳá n̄ s̄ás̄ão.

Pɔlu yá dàale à mè (1.1-11) tó a làasook̄è Filipi Yesudeɔ yáwa, a pɔ́ i ke nae, i Lua s̄áaukpa n̄ yá musu. Bee gb̄ea à yá pɔ́ a leɔ b̄ɔlek̄éné. A yá pɔ́ a su a le d̄ɔ, āma àle Lua náaike naa Yesu Kilisiwa (1.12-26). A led̄à Yesudeɔwa aa ze gb̄aa, aaiɔ Lua náaike, an lé iɔ doũ, aa n̄zia busak̄ɔe, aai zɔble Luae lá Yesu Kilisi a zé òbn̄éwa (1.27-2.18). W̄à Yesu Kilisi kua n̄ aà z̄io ȳá'ò le pɔ́ Yesudeɔ i si guu (2.6-11). Epaf̄odi pɔ́ Filipideɔ aà z̄i n̄ gbao Pɔlu n̄ Tim̄oteo tò led̄oũ pɔ́ Pɔlu v̄i n̄ Filipideɔ lé ded̄ee (2.19-30).

Bee gb̄ea Pɔlu òné aa laaika gb̄é pɔ́ aale baonakpa a z̄éwaɔzi. A òné aali a kea ke, aali d̄éka aa yá pɔ́ aale yá le. Aa ḡó lán Yesu Kilisiwa (lee 3). Lápi m̄ide n̄ led̄aam̄áo n̄ s̄áaukp̄aao n̄ f̄okpaam̄áɔe.

W̄i me lápie p̄ona lá, asa w̄à p̄ona ȳá'ò lápiu sea a daalek̄i e a láak̄iwaε. P̄ona i b̄ɔ Kilisi náaikea k̄iε. N̄ ye n̄ȳɔ p̄onapi v̄i s̄ã?

Pɔlu wabikea Filipideɔne

¹ Ma Pɔlu n̄ Timoteo, wá Kilisi Yesu zòblenɔ wámɛ wa láe bee kè Lua gbé pó kú Filipi* naa Kilisi Yesuwaɔne n̄ n̄ gbẽzɔɔ n̄ n̄ dɔnlɛdeɔ.

² Lua wá Mae n̄ Dii Yesu Kilisio gbẽkekeé, aai á gba aafia.

³ Gɔɔ pó á yá dòmagu píi, miɔ ma Lua sáaukpaɛ.

⁴ Ma wabikea guu píi miɔ wabikeé ápii n̄ pɔnao,

⁵ ké á ɔ kumanɔ baonakpaa guu za gɔɔ pó á mà e n̄ a gbáo yáí.

⁶ Má d̄s sásã, lá Lua z̄i maa dàale á guu, aɔ ke, i a midɛ Kilisi Yesu m̄z̄i.

⁷ A maa ké máɔ á yá k̄ua ápii màa, asa á yá dɔ ma s̄wa. Ma daakpɛun nò, ma zɛa n̄ baonapio a s̄iana bɔa yáin nò, ápii á ɔ ku z̄i pó Lua dàmɛɛ a gbẽkeu guu.

⁸ Mále á beke ápii, lá má kú Kilisi Yesu s̄ guuwa. Lua mé ma seelade ũ.

⁹ Mi wabikeé á yeak̄ɔi àɔ káfi àɔ gé d̄sa n̄ wék̄ea wásawasao guu,

¹⁰ ké à e yá pó maa àɔ ke d̄s, íɔ ku n̄sɛdoũdeɔ ũ tàaesai Kilisi m̄z̄i.†

¹¹ Beewa maakɛa pó Yesu Kilisi ì m̄ɔn̄é a liála, wi Lua tɔbɔ, wi aà sáaukpa.

Kilisi mé Pɔlu w̄ni ũ

¹² Gb̄é, má ye àɔ d̄s ké yá pó ma le tekpà baona gea aɛuɛ,

¹³ s̄ sosa kibed̄sanaɔ píi n̄ gbé k̄iniɔ d̄s ké Kilisi yáí wà ma dai kpéu.‡

---

* **1:1** Zln 16.12 † **1:10** 1Kln 1.8 ‡ **1:13** Zln 28.30

14 Ma daakpeu yáí wá gbé dasideo Dii náaikè de yāala, ɔ an sōdilea kàfi, aale Lua yá'o gbéone viasai.

15 Sianaε, an gbēo i Kilisi yá waasoke denla ní wεdɔakɔεo yáie, gbēo sō ní nòsemaao.

16 Gbé beeo i ke ní yeamazioε, asa aa dō ké zea ní Yesu baokpaao yáí ma yeò kpéu la.

17 Wεdɔnεdepiɔ sō aai Kilisi yá waasoke denlawεεlea yáie, i ke ní nòsepuaο no. Aale e wāle ma kua kpéu taasi káfimεεε.

18 Yāe yā? Mɔafili guun nò, siana guun nò, apii lé, wāle Kilisi yá waasokeεε. Ma pɔ na ní beeo, mé ma pɔ a ea ke na ɔ,

19 asa má dō ké wabi pɔ ále kemεε ní Yesu Kilisi Nisina dɔnleo a to mà ɔ.

20 Ma wé dɔi mé má a náai ví maamaa, ké wí a ma kú yāe guuo. Asa máo Kilisi tɔɔ ma kuau ní sōo dilea gɔɔpiiε, atēsa tia, má kún nò, ma gan nò.

21 Asa Kilisi yáí má kúí, mé ga demεε ài ũ.

22 Ama tó má kú wēni guu, bee demεε zī àide ũ. Má dō lá má seo,

23 má kú plaplaε. Má ye ta mào kú ní Kilisio, we maamεε de laklia zāzā.

24 Ama à kú mào ku wēni guu á yáie.

25 Bee fēa vīo. Má dō ké má gō mào kúánɔ apii, ké à e gé aε ní pɔnao luanaaikεa guu.

26 Beewa gɔɔ pɔ má ea mɔ á gwai, á á naa Kilisi Yesuwa íandāa zé e maamaa ma yáí.

27 Apii lé, tó ma mɔ á gwai ge mi mɔon nò, à tó á kua kpaai ní Kilisi baona yáo, ké tó mále á bao ma, mà ma á zea gíugiũ ní ledouo, ále dēka ní nòsemendoo baonapi zé yáí.

28 Asu tó á ibeεεo yāe iwāa ká á pɔao. Bee aɔ dené seela ũ ké aa mipè kaalewa, ápiɔ sɔ bɔa maa. Bee bò Lua kíie.

29 Asa Lua á gbá zé à taasike Kilisiε, i ke aà náaikea ado no.

30 Dēε pó á è mále ká yāa§ mé á mà mále ká e tia, á kú dēε doūpi guu.

2

Ziabusaa

1 Lá á naa Kilisiwa káfia víé, lá aà yeaázi lé tékpaágu, lá á lé doū ní aà Nisinao, lá á kɔ wēna ví ní sósobio,

2 à làasoo doū ke, á yeakɔi iɔ doū ledoūdeɔ ũ, pɔeãdoūdeɔ ũ. Bee a ma pɔ ke na à ke zài.

3 Asu yāe ke denla ge yòkkea yáio. Ziabusaa guu àli kɔ da gbia de áziála.

4 Gbēε su làasooke azia mendo yáwao, aà gbēpáleɔ pó ke lɔ.

5 Aɔ nòεε pó Kilisi Yesu ví ví sɔ.

6 Aà lua'ia, i gbāa'e a sáaa ní Luaokewao,

7 ɔ à azia gwea tò à zɔke sè,

à gò gbēnazina ũ à gbēnazinke sè.

8 A azia bùsa à misiile e à gè gàò, e gaa lipākōawa se.

9 Ayāmeto Lua aà sè lesí,

à tó pó de tó piila kpàè,

10 ké tó wà Yesu tó sɔ,

gbépii a kúle* luabe ní tɔleɔ ní tɔle zíεo,

11 gbépii i o Yesu Kilisi mé Dii ũ

---

§ 1:30 Zln 16.19-24 * 2:10 Isa 45.23

Mae Lua tɔbɔa yáí.

¹² Bee yáí ma gbé yenzideɔ, lá i ma yāma gɔɔ pɔ má kúánɔ, atēsa lá má kúánɔ tiao, àɔ á bɔa maa lɛpapa ní viakɛa Luaɛo ní lualuao.

¹³ Asa Lua mé lé zíkɛ á guu, àlɛ á gba a pɔɛkɛa ni ní a kɛa zéɔ.

¹⁴ A yápii kɛ yákūtē ní zɔao sai,

¹⁵ ké à gɔ taaesai yāesaideɔ ũ, Lua né sāasaiɔ ũ gbāgbě sāsāa dɔɔsaiɔ guu.† A gupuné dúniau lán saanaɔwa,

¹⁶ ɔ wēni yá kūa, ké mà e íanadā á yá musu Kilisi mɔzi. Tó álɛ kɛ màa, mi bà pã lɛo, mi zíkɛ pão.

¹⁷ Baa tó ma au a tólɛ á luanaaikɛa sa'o'i ũ, ma pɔ na, mé mále pɔnakɛánɔ ápii.

¹⁸ Apio sɔ à pɔnakɛ màa, wí kɛ sānu.

Timotee ní Epafɔdio

¹⁹ N Dii Yesu báaao má ye mà Timotee zíwá tia, ké mà e á bao ma, ma sɔ i níni.

²⁰ Gbé pɔ wá làasoo doũ á yáɔ dɔ aà sɔwa síana kuo, aà bàasio.

²¹ Gbépii zia yá mé ì dɔaaè, i kɛ Yesu Kilisi yá no.

²² A dɔ lá Timotee náai ví, à zíkèmanɔ baona yá musu lá né ì zíkɛ ní a maeowa.

²³ Tó má a zɛa dɔ súsu, má ye mà aà zíwá gòɔ.

²⁴ N Dii báaao mále e má mɔ á gwai tia mazia.

²⁵ Wá gbēdo Epafɔdi, ma zíkɛndeeɛ, mé ma zīgɔ dee pɔ a aà zì dɔimale ní pɔ pɔ mále a nidɛɔ, má è a maa mà aà gbaɛwáɛ.

²⁶ Alɛ á beɛkɛ ápii mé aà pɔ yà, ké a aà gyākɛa bao mà yáí.

---

† 2:15 lko 32.5

27 A gyākè síana e à kà gaa, ñ Lua aà wēnagwà. I ke aapí ado no, ní mapioe lo, ké ma pɔsia su zɔɔkũo yáí.

28 Ayāmeto mále ke kpakpa mà aà gbaewá, ké à wesikɔle, á pɔ i ke na, ma nòse i níni.

29 A gbāakpaaàzi ní pɔna zɔɔo naa Diiwa guu. A gbé bee taa kpela.

30 A gò lee aà ga Kilisi zí yáíe. A gĩ a wēnii, ké à e donle pó á fĩ kemeeo kemee yáí.

3

Kilisi d̄sa

1 Ma gbéɔ, yá pó gòn ke: A tó á pɔ ào na Diiwa. Yá doū ea oaé zĩ'ũmanɔo, mé a de á aafia ũ.

2 A laaika gbēnazĩn àwalewanaɔzi. A laaika vāikena pó aai ní taitaiɔzi!*

3 Wá gbé pó wi Lua sísi ní aà Nisina gbāao, wi íanadā Kilisi Yesu guu, mé wiliɔ wázia yá náai vío, wámɛ wá tɔzɔn síandeɔ ũ.

4 Mapi, má zeví mào mazia náaike. Tó gbé lé e á azia náai ví, má ví deaala.

5 Ma tɔzò ma gɔɔ swaaɔde zĩe. Isailin ma ũ ia guu, Bēyāmee bui, Ebelu bui zálala.† Mɔizi ikoyā musu má kú Falisiɔ gāli guu.‡

6 Má āiavi, ma íadà Yesudeɔwa.§ Yákea a zéwa Mɔizi ikoyā guu gbēe i fĩ ma tàae èo.

7 Ama yá pó má kũa ài ũ yāa beeɔ gòmee yá àisai ũ tia Kilisi yáí.

---

* 3:2 Gal 6.12-13 † 3:5 Lom 11.1 ‡ 3:5 Zin 23.6 § 3:6 Zin 8.3

8 Azaiasa ma yápii ðile àisai ma Dii Kilisi Yesu ðsa pò ðe a piia yáí. Kilisipi yáí ma òkpà yápiizi b̄isa ũ, ké màò aà v̄í,

9 míò naawà, mà e màò na ní Luao Kilisipi náaikéa yáí. Asa Lua lí tó yá b̄ónò na ikoyádaa yáí no, ì to yá b̄ónò na Kilisi náaikéa yáíe.

10 Yá pò má yei mé ðe mà Kilisi ðs ní gbãa pò à b̄òò gauo, mí taasikéànò, mí ḡo laaàwa aà ga guu

11 mí gbasa ḡo ḡàò ũ.

Pó pò níle yá lea

12 I ké má lè má kù à p̄èa no, mále yáe ké mà yá pò Kilisi Yesu ma si a pò ũ yáí sí ma pò ũ.

13 Gb̄éò, mi e má sì ḡiao. Yá m̄endo mále ké, mi n̄òò pò pò kú ma aewi, pò pò kú ma k̄eò làasookesai.

14 Mále pò pò ma wé ði ya mà ài pò Lua wá sisiwà musu e naa Kilisi Yesuwa guu.

15 Wá gb̄é k̄asaaò wàò làasoo bee v̄í. Tó á làasoo p̄ále v̄í, Lua a á wé k̄éé yá bee musu.

16 Apii lé, lá wá kua kà a léu, wá gé ae zé doupi guu.

17 Gb̄éò, à ma kéa ké* lá wa a taa k̄éé, í wéte gb̄é pò an kua kp̄aaiòzi.

18 Mìò oé yã m̄òòmòò, mé ma ea mále oé tia l̄ò ní wé'io, gb̄éò ku dasi, an yákea tò aa ðe Kilisi gaa líwa ib̄eò ũ.

19 Aa mipè kaalewa, an gb̄ee mé ní dii ũ, wíyã mé ní ándàò ũ, dúnia yá an làasoo ìò kuwà.

20 Wápiò s̄ò, luabe gb̄éòn wá ũ, wá wé ðò Suabana pò a b̄ò wezi, òn Dii Yesu Kilisi ũ.

---

* 3:17 1Kln 4.16, 11.1

21 A wá mè gbāasaiᵋ li lá a mè gawidewa ní a gbāa pó a f̄ to pópíi misiilεεo.

4

Lεdaama

1 Ayāmeto ma gbé yenzideᵋ, á gbé pó mále á beεεε á de ma íandábo pó mi pónakeò ũ, àᵋ zεa gíũgiũ naa Diiwa guu màa.

2 Ma awakpà Eᵋodie ní Sentisio aaᵋ ledoū ví naa Diiwa guu.

3 Mpi s̄ ma zíkendee náaide, ma wabikèma, do n̄εpiᵋle, asa aa taasikèmanᵋ baonakpaa guu ní Kelemaaó ní ma zíkendeeᵋ. An tó kú àizāna taalau.*

4 A tó á pᵋ àᵋ na Diiwa gᵋᵋpii. Má òé lᵋ, à tó á pᵋ àᵋ nawà.

5 A ázia busa gbépiiε. Dii kái.

6 Asuli yāe kàakεo.† Yápii guu à wabikε Luawa, í yāgbεawà, í aà sáaukpa, í á yā̄maᵋ oè,

7 Lua i á n̄se ní á làasoo daé doū naa Kilisi Yesuwa guu. N̄seadaadoūpi kè zài, a de gbēnazina d̄saa.

8 Gbéᵋ, yá pó ḡén ke: Yá pó síana ví mé a gbia, yá pó zεví mé a gbāsi vío, yá pó na mé a báaa ví, yá pó maa mé wí a sáaukpa, àli làasooε yá beeᵋwa.

9 Yá pó má dàdaé á sí, yá pó á màa mé á èa, à yá beeᵋ ke, Lua Aafiade iᵋ kúánᵋ.

Pᵋlu Filipides sáaukpa

10 Ma pᵋ na Diiwa à kè zài, asa á làasoo èa sùa sa. A ma yādaa yāa fá, zé i eo.

* 4:3 Bᵋa 32.32-33, Soū 69.28, Dan 12.1, Zia 3.5 † 4:6 Mat 6.25

11 Mi o màa ké málε taasikε yáí no, asa má dàda baa lá a de píi, ma kua kamague.

12 Má taasi dō mé má nama dō. Gōōpii gupiiu kãa ge nōana, pōdinzi ge pókēsãma, a yãe vīmεε lo.

13 Má yápii fō naa Kilisi pó ì ma gba gbãawa.

14 N beeo ké á bàa kú ní ma taasikεao, a yãmaakè.

15 Filipide ɔ, á dō áziawa, ma baonakpaaé káau guu ma bɔa á Masedoni bùsuu, Yesu gálie ɔ kú ní dɔamaleoo, á bàasio.

16 Baa gōō pó má kú Tesaloni,‡ a pó pó málε a nideɔ kpàsãmεε de gēn doa. §

17 I ke gba málε wεεleɔ, á ài káfia Lua kíi málε wεεle.

18 Ma pó pó á kpàsãmεε è, à pà e à dĩa. Epafōdi á gbaɔ kpàa, pó m̀a sa. A de sa'obɔ pó a gí na Luaε* ì kaaàgu à si ũ.

19 Ma Lua a pó pó á a ni vī kpáwá píi naa Kilisi Yesuwa guu a àizeε gawide léu.

20 Wàɔ wá Lua wá Mae tɔbɔ gōōpii! Ami.

21 A fɔkpa Lua gbéɔwa píi naa Kilisi Yesuwa. Ma Yesude dee pó wá sãnuɔ fɔkpàwá.

22 Lua gbéɔ fɔkpàwá nípii, atēsa an gbé pó kú Sezaa beɔ.

23 Dii Yesu Kilisi gbēkekeé á nisinau.

---

‡ 4:16 Zln 17.1   § 4:16 2Kln 11.9   * 4:18 Bɔa 29.18

Bibeli Luayátaalá

The Holy Bible in the Boko language spoken in Benin and Nigeria

copyright © 2010 SIM International

Language: Boko

Translation by: SIM International

Boko Bibeli Luayátaala

This translation, published by the SIM au Benin, was published in 2010.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at ECWA/SIM H.Q., P.M.B. 2009, Jos, Plateau State, NIGERIA.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

ffb0f4b3-18b7-564f-bd5d-307e9e532fb9